

Zaterdagmorgen 17 maart trotseerden 12 vogelwerkgroepleden lichte sneeuwval en een koude striemende oostenwind tijdens hun excursie door de Oisterwijkse bossen.

Vanaf de parkeerplaats bij het bezoekerscentrum liepen we de gele route, de zogenaamde Goorvennenroute. Dat we niet veel vogels tijdens deze tocht zouden zien hadden we nu wel ingecalculeerd maar de vele mooie uitzichten vergoedde veel. Aan het begin zagen we alleen nog maar een kauw en een houtduif, vlogen er twee grote Canadese ganzen luid roepend over, maar na een kwartiertje, toen we even stilstonden, noteerden we toch koolmees, zwarte kraai, merel, grote bonte specht, goudhaan, kuifmees en pimpelmees.

Aangekomen bij eetcafé Venkraai stonden we voor twee gebouwen: het bruine houten gebouwtje rechts van het eetcafé is de oude boerderij Venkraai en daarnaast Boshuis Venkraai, dat in 1915 door Natuurmonumenten als boswachterswoning is gebouwd. Destijds mocht de boswachter snoepwaren, koffie en limonade verkopen als bijverdienste, alcohol was verboden! Later groeide dit uit tot de uitspanning zoals we die nu kennen. De naam is ontleend aan de zwarte stern, die vroeger in de vennen broedde. Links van het pad wat we volgden is een verbindingssloot waar vroeger vervuild water vol met meststoffen doorheen stroomde, tegenwoordig stroomt er schoon, opgepompt grondwater door. Hier zagen we de zanglijster, winterkoning en een roodborst. Intussen zijn we aangekomen bij het Voorste Goorven. Goor betekende vroeger moeras. Het was een plek waar turf werd gestoken. Een klus waar je behoorlijk vies van werd. Iedereen kon aan het einde van de dag zien dat je in het "Goor" had gewerkt. Dus de verandering van de betekenis van dit woord is niet heel vreemd. Hier hadden we zicht op boomklever, wilde eend, kuifeend en aalscholver.

We waren aangekomen bij het achterste gedeelte van het Goorven. Dit ven is, in tegenstelling tot het Voorste Goorven, Witven en Van Esschenvan, nooit schoongemaakt. Dat blijkt wel uit de aanwezigheid in de zomer van waterlelies. Prachtig om te zien, maar dit is wel een liefhebber van voedselrijk water dat hier van nature niet thuishoort. We liepen nu over wandelpaden met steenpuin afkomstig van het puin wat na de bombardementen van Rotterdam naar o.a. Oisterwijk is vervoerd. Deze stenen liggen 72 jaar later nog in Oisterwijk en vormen een wandelpad rondom het Goorven. Dit wandelpad is gemarkeerd met informatiezuilen. Zodat de gebeurtenissen uit de 2e wereldoorlog bij huidige en toekomstige generaties in herinnering blijven. De meeste grove dennen rond de vennen, waar we nu te midden van liepen zijn vanaf de 19de eeuw aangeplant op voormalige heidevelden. Het hout diende als stuthout voor de mijnbouw in Limburg. Want dennenhout kraakt voordat het breekt. Zo hadden de kompels, de mijnwerkers, nog de kans om tijdig uit de gang te vluchten! Natuurmonumenten dunt deze bossen uit om meer variatie en ruimte voor

loofbomen te krijgen. Intussen werd het tijd om ons traditioneel bakske te gaan drinken. Een bank hadden we niet op deze plaats dus deden we het maar staande.

Na de koffie liepen we richting het Witven. Maar eerst keken we nog even op het achterste gedeelte van het van Esschenven. Op dit ven zagen we een koppel grote Canadese ganzen, wilde eenden en grauwe ganzen. Het Witven stond ooit bekend om zijn witte, zandige bodem. Later waren het vooral witte waterlelies die het voedselrijk geworden ven kleur gaven. Na de schoonmaakactie in de jaren '90 is de blinkend witte zandbodem grotendeels weer teruggekeerd. Het moerashertshooi, een bijzonder geelgekleurd plantje, groeit hier nu weer.

Wanneer we op weg gaan naar de "van Tienhovenbank" zien we onderweg warempel een boomkruiper baltzend zingend, een zwarte mees en een overvliegende kokmeeuw. Aangekomen bij de van Tienhovenbank kun je prachtig, van uit dit punt, over het Van Esschenven uitkijken. De plas dankt zijn naam aan de familie Van Essch, die vroeger tot de notabelen van Oisterwijk behoorden. De Van Tienhovenbank is vernoemd naar Pieter van Tienhoven, die van 1907 t/m 1952 bestuurslid was van Natuurmonumenten. Hij vervulde een hoofdrol bij de aankoop van de Oisterwijkse Bossen en Vennen en andere natuurgebieden.

Omdat het hier en daar wat glibberig was en we niet wilden dat Ellie zou vallen, zo kort na haar heupoperatie, hebben we haar hier en daar even ondersteund. Intussen waren we aangekomen bij het Heiven. Als je goed keek, zag je dat het waterpeil van het Heiven hoger ligt dan dat van het Voorste Goorven! Dat komt doordat het Heiven een ondoordringbare bodemlaag heeft waar het regenwater niet in wegzakt. Het Goorven had ook

zo'n laag, maar die raakte lek tijdens werkzaamheden in de jaren ' 50.

We naderden zo'n beetje het einde van de tocht want voor ons lag het bezoekerscentrum met restaurant "Groot Speijk". Voordat we nog even een afzakkertje in het restaurant pakten, zagen we op de valreep nog een grote lijster. Al met al een leuke tocht ondanks de kou met als resultaat een 22 vogelsoorten. Na de warme koffie met gebak keerden we weer tevreden huiswaarts.

Leo Reijnierse, coördinator VWG Ken en Geniet.

Natuurvereniging Ken en Geniet